

Seria repetytoriów dla szkół średnich

TABLICE MATURZYSTY

JĘZYK POLSKI

NASZ CEL:
MATURA
ZDANA NA 100%

TWÓJ DOMOWY NAUCZYCIEL

TABLICE MATURZYSTY **JĘZYK POLSKI**

Opracowanie tablic: **Mariola Rokicka, Kaja Mikoszevska, Paweł Pokora**

Redaktor serii: **Marek Jannasz**

Ilustracje: **Magdalena Wójcik**

Projekt okładki: **Teresa Chylińska-Kur, KurkaStudio**

Projekt makiety i opracowanie graficzne: **Kaja Mikoszevska**

Tablice opracowano z wykorzystaniem materiałów z książki „Język polski. Korepetycje maturzysty” autorstwa Izabeli Galickiej, Wydawnictwo Lingo, Warszawa 2014 r.

© Copyright by Wydawnictwo Lingo sp. j., Warszawa 2016

www.cel-matura.pl

ISBN: 978-83-7892-370-1

ISBN wydania elektronicznego: 978-83-7892-472-2

Skład i łamanie: Kaja Mikoszevska

Drodzy Maturzyści!

Oddajemy w Wasze ręce pomoc z języka polskiego w formie wygodnych i przejrzystych tablic. Znajdziecie tu wszystkie istotne zagadnienia maturalne w pigułce, dzięki czemu będziecie mogli w szybki i prosty sposób przypomnieć i utrwalić sobie najważniejsze informacje.

Zależało nam na tym, aby nauka z naszej książki była nie tylko pożyteczna, ale także przyjemna – zadbałismy zarówno o dobór tematów, jak i nowoczesny układ graficzny z ilustracjami.

Wierzymy, że „Tablice maturzysty” z serii OldSchool przydadzą się Wam na każdym etapie nauki, a także że będą dla Was skuteczną pomocą do powtórki przed egzaminem.

Z życzeniami powodzenia
autorzy i redaktorzy Lingo

Część 1. Poetyka i językoznawstwo	7
Środki poetyckie – artystyczne i stylistyczne	8
Wersyfikacyjne wyznaczniki poetyki utworu	13
Stylizacja językowa	15
Język jako system znaków	18
Akt komunikacji językowej i jego składowe	21
Różne rodzaje komunikacji językowej	22
Podstawowe style funkcjonalne polszczyzny	24
Różne odmiany polszczyzny	28
Specyfika tekstów publicystycznych	30
Poprawność językowa	32
Część 2. Przegląd epok literackich	33

Część 3. Biblia	41
Część 4. Antyk	49
Część 5. Średniowiecze	59
Część 6. Renesans	69
Część 7. Barok	79
Część 8. Oświecenie	89
Część 9. Romantyzm	99
Część 10. Pozytywizm	115
Część 11. Młoda Polska	125
Część 12. Dwudziestolecie międzywojenne	137
Część 13. Współczesność	147

CZĘŚĆ 7.

Wizytówka epoki

- ◆ Nazwa epoki pochodzi od nieobrobionej perły, zwanej po portugalsku **il barocco**. Określano w ten sposób paradoks, twierdzenie wewnętrznie sprzeczne; początkowo określenie miało zabarwienie negatywne, odnosiło się do wynaturzenia harmonijnej sztuki renesansu.

CHARAKTERYSTYKA BAROKU	
DZIEDZINA	OBJAŚNIENIE
sztuka	• odzwierciedlenie niepokoju epoki, dylematów i konfliktów wewnętrznych (człowiek baroku waha się między ascezą i urodą życia) • ruch, ekspresja, dynamika i kontrasty • mocna kolorystyka, asymetryczna kompozycja, silny światłocień, iluzjonizm • niesamowite bogactwo, przepych i ozdobność
literatura	• Giambattista Marino to prekursor nurtu zwanego marinizmem lub konceptyzmem: dzieło literackie nie zawiera wartości moralnych, tylko estetyczne; ma zdumiewać i zaskakiwać odbiorcę, wzbudzać podziw dla talentu autora; musi być oparte na oryginalnym konceptcie, czyli pomysłe • twórca operuje gamą kunsztownych środków stylistycznych: oksymoronami, antytezami, hiperbolami, niespodziewanymi puentami • autor jest „rybakiem w morzu tekstów” i może dowolnie korzystać z cudzej twórczości • w poezji konwencją staje się erotyka • z dorobku marinizmu korzysta zwłaszcza nurt dworski
polityka	• czas nieustających wojen w Europie – załamanie tezy o renesansowym porządku i ładzie świata

BAROK W EUROPIE	
KRAJ	WYDARZENIA
Włochy	• wznoszone są świątynie i pałace na skomplikowanych planach • Bernini przebudowuje Bazylikę św. Piotra • powstaje kościół Il Gesu o fasadzie płynnej i dynamicznej • Caravaggio maluje w nowatorski sposób sceny biblijne • Rembrandt tworzy wspaniałe sceny rodzajowe i maluje obrazoburczy obraz sekcji zwłok – „Lekcję anatomii doktora Tulpa” • spod pędzla El Greca wychodzą ekspresyjne obrazy, o żywej kolorystyce i uduchowionym przekazie • Rubens oddaje na obrazach obfitość natury i kobiecych kształtów

BAROK W EUROPIE	
KRAJ	WYDARZENIA
Anglia	• przeistacza się w morską potęgę • za panowania Elżbiety I rozwija się prężnie teatr zwany elżbietańskim; powstaje pierwszy teatr publiczny, sztuki piszą Christopher Marlowe i William Szekspir • John Donne tworzy skomplikowaną poezję metafizyczną
Francja	• ostoja klasycyzmu pod rządami Ludwika XIV, Króla-Słońce • powstają tragedie Jeana Baptiste'a Racine'a i Pierre'a Corneille'a • Moliere wystawia komedie obyczajowe
Hiszpania	• złoty wiek kultury hiszpańskiej • Cervantes tworzy powieść o Don Kichocie z Manchy: bohater zakochany platonicznie w Dulcynei chciał stoczyć bój z całym złem tego świata, a w rzeczywistości walczył tylko z wiatrakami • ascetyczny, uduchowiony Don Kichot i jego racjonalnie myślący giermek, Sancho Pansa, są uosobieniem przeciwnych postaw epoki baroku

- ◆ Barok zakorzenia się mocno w naszej kulturze, zwłaszcza tej prowincjonalnej, gdzie trwa przez cały XVII w. aż do lat 40. następnego stulecia.

BAROK W POLSCE	
DZIEDZINA	WYDARZENIA
polityka	• Rzeczpospolita szlachecka, wycieńczona wojnami ze Szwecją, Rosją i Turcją, chyli się ku upadkowi • zmiany elekcyjnych królów nie sprzyjają stabilności • triumfy święcą kontrreformacja i jezuita, Polska staje się krajem nietolerancji
kultura	• istnienie polskiej prasy początkuje „Merkuriusz Polski” • na dworze Władysława IV powstaje pierwszy teatr
sarmatyzm	Nurt kulturowy polskich dworów szlacheckich – szlachta tworzy ideologię uzasadniającą swój prymat w kraju: • wywodzi swój rodowód od starożytnego plemienia Sarmatów, dzielnych i prawych wojowników; walczy o dobra i przywileje; w ramach buntu przeciw władzy królewskiej organizuje rokosze • blokuje reformy naruszające jej pozycję; ma w pogardzie niższe stany i wszystko, co kulturowo inne (ksenofobia) • głosi kult swojskości i broni Polski jako przedmurza chrześcijaństwa przed poganami • żyje ponad stan i przestaje dbać o wykształcenie; liczy się sprawne władanie szablą i przemowa na sejmiku

- ◆ Sarmatyzm w następnym stuleciu stanie się synonimem wstecznicstwa, zacofania kulturowego, warcholstwa i ciemnoty.

NURTY LITERATURY POLSKIEJ	
NURT	PRZEDSTAWICIELE
metafizyczny	Mikołaj Sęp Szarzyński, Daniel Naborowski
dworski	Jan Andrzej Morsztyn, Daniel Naborowski, Zbigniew Morsztyn
sarmacki	Jan Chryzostom Pasek, Wacław Potocki

FILOZOFIA EPOKI	
POSTAĆ / NURT	OPIS
Kartezjusz (René Descartes)	• uznawany za najwybitniejszego uczonego swojej epoki, francuski filozof, matematyk oraz fizyk, autor słynnej „Rozprawy o metodzie” • prekursor nowożytnego racjonalizmu popularnego w XVIII w. • zanegował tradycyjny rozdział na ciało i duszę, zastępując go podziałem na podmioty i przedmioty • świadomość określa byt: „Myślę, więc jestem” (<i>Cogito ergo sum</i>) • wola podporządkowana rozumowi jest narzędziem poznania
Gottfried Leibniz	• niemiecki myśliciel i matematyk • zakładał, że żyjemy na najlepszym ze światów, ponieważ wszystko to, co stworzył Bóg, jest najlepszą wypadkową wszelkich możliwości • poglądy Leibniza wykiął Wolter w powiastce filozoficznej „Kandyd, czyli optymizm”
kontrreformacja	• wielki ruch w łonie Kościoła po soborze trydenckim • miał zwalczać protestantyzm i przyciągać ludzi do katolicyzmu, a stał się narzędziem nietolerancji i wstecznicstwa • zaczęła działać inkwizycja, powstał indeks ksiąg zakazanych, na którym znalazło się m.in. dzieło Mikołaja Kopernika • w Europie, podzielonej na protestancką i katolicką, płonęły stosy; na jednym z nich spalono włoskiego uczonego Giordana Bruna • nastąpił rozłam między nauką a wiarą • kolegia jezuickie przejęły edukację młodzieży i obniżyły poziom (uczono tam tylko łaciny i retoryki)

Lektury i autorzy

NAJWAŻNIEJSZE TYTUŁY I NAZWISKA	
DZIEŁO	STRESZCZENIE
„Makbet” Williama Szekspira	Głównym tematem tragedii są ludzkie ambicje i żądza władzy, która zmienia tytułowego Makbeta, prawego i dzielnego wodza, w królobójcę i okrutnego władcę. • Czarownice wieszczą głównemu bohaterowi tron Szkocji. Do zabójstwa dotychczasowego króla dopinguje męża ambitna Lady Makbet. • Jedna zbrodnia, choć daje wymarzoną koronę, pociąga za sobą inne. Makbet dręczony wizjami duchów i bezsennością szerzy w kraju terror i zło. • Druga przepowiednia wiedźm upewnia go w przekonaniu, że jest nietykalny – będzie panował, dopóki las Birnam nie podejdzie pod jego zamek, oraz nie zabije go żaden człowiek zrodzony z kobiety. • Stopniowo wszyscy odsuwają się od króla-tyrana. Królewscy małżonkowie zaczynają się nienawidzić, są już tylko współnikami zbrodni. Lady Makbet popada w obłąd i popełnia samobójstwo. • Niejednoznaczne wróżby zaczynają się wypełniać. Pod siedzibę króla podchodzi las birnamski, czyli wojska zamaskowane gałęziami drzew. Zdobywają zamek, a przed Makbetem staje Makduf. Wyjawia mu, że przyszedł na świat nie z łona matki, ale dzięki cesarskiemu cięciu. Zabija w pojedynku uzurpatora. • Władza wraca do prawowitych następców – dzieci Dunkana, zostaje przywrócona historyczna sprawiedliwość.
„Tartuffe, czyli Świętoszek” Moliera	Komedia obyczajowa o ludzkiej obłudzie. • Tartuffe przewraca do góry nogami spokojne życie przyzwoitego, lecz naiwnego mieszczańca Orgona. Wszystkich odsuwa na dalszy plan. Staje się najlepszym, ale fałszywym przyjacielem pana domu i bez skrępowań go wykorzystuje, pozbawiając go majątku. • Świętoszka demaskuje Elmira, żona gospodarza. Tartuffe nie pozwala się jednak usunąć z domu. Na szczęście dochodzi do niespodziewanego wydarzenia (wprowadzonego przez Moliera na zasadzie komediowej konwencji, <i>deus ex machina</i>): przybywają królewscy żołnierze i aresztują Tartuffe’a za oszustwa. • Orgon uczy się odróżniać fałszywą pobożność od prawdziwej. Tartuffe to przykład człowieka dwulicowego, dewota. Działając rzekomo w imię chrześcijańskiej moralności, dla własnych korzyści doprowadza do ruiny zwykłą rodzinę.

NAJWAŻNIEJSZE TYTUŁY I NAZWISKA	
DZIEŁO	STRESZCZENIE
„Hamlet, królewicz duński” Williama Szekspira	Tragedia Hamleta to arcydzieło, pozostające do dziś najczęściej wystawianym utworem dramatycznym. Oś dramatu stanowi dworska zbrodnica intryga, której Hamlet, renesansowy humanista i idealista, nie potrafi się przeciwstawić. • Hamlet przeczuwa, że za śmiercią jego ojca, dotychczasowego władcy, stoi matka Gertruda i stryj Klaudiusz, który, ożeniwszy się z Gertrudą, zostaje nowym królem. Ukazujący się Hamletowi Duch Ojca żąda od syna zemsty. • Książę postanawia sprawdzić, czy jego przypuszczenia o królobójstwie są słuszne. Sprowadza na zamek grupę teatralną, która odgrywa scenę zamordowania króla. Sposób, w jaki reaguje na występ Klaudiusz, upewnia Hamleta o zbrodni stryja i matki. • Roztrzęsiony książę odrzuca miłość ukochanej Ofelii, czym doprowadza ją do samobójstwa. • W trakcie pełnego wyrzutów spotkania z Gertrudą Hamlet, myśląc że za kotarą ich rozmowę podsłuchuje król, zabija stojącego tam człowieka. Okazuje się, że to Poloniusz – marszałek dworu i ojciec Ofelii. • Zaszczuty przez dybiące na jego życie otoczenie, książę popada w obłąd. A może tylko udaje szalonego, by ocalić własne życie? • Podczas pojedynku z bratem Ofelii, Laertesem, Hamlet ginie od ostrza floretu zatrutego przez króla. Przed śmiercią zadaje jeszcze śmiertelne pchnięcie Klaudiuszowi. • Rządy w Danii przejmuje pragmatyczny Fortynbras.
„Transakcja wojny chocimskiej” Wacława Potockiego	Próba stworzenia polskiego eposu rycerskiego – Potocki chciał stworzyć wzór dobrego Sarmaty, mężnego i oddanego ojczyźnie patrioty. • Liczy 10 pieśni poprzedzonych inwokacją. Powstała na podstawie dziennika Jakuba Sobieskiego, dotyczącego bitwy z Turkami stoczonej pod Chocimiem w 1621 r. • Hetman Jan Karol Chodkiewicz zostaje wykreowany na charyzmatycznego przywódcę i ukochanego wodza. • Polaków przedstawia się jako dzielnych i walecznych patriotów, muzułmanie są nieokrzesani i tchórzliwi. • Epos jest pełen porażających okropnościami opisów walki. • Zawiera dygresje społeczno-obyczajowe oraz krytykę anarchii i warcholstwa szlacheckiego.

NAJWAŻNIEJSZE TYTUŁY I NAZWISKA	
DZIEŁO	STRESZCZENIE
„Pamiętniki” Jana Chryzostoma Paska	Apoteoza polskiego sarmatyzmu, pisana z perspektywy przeciętnego szlachcica, wychowanek jezuickiego kolegium. Nosi cechy szlacheckiej gawędy. Występują w niej liczne makaronizmy. • Dwie części: pierwsza obejmuje relacje z wojen ze Szwedami i Moskwą, druga to opis życia szlachcica-ziemianina. • Autor subiektywnie i bezrefleksyjnie opisuje szlachecką codzienność: warcholstwo, piniactwo, skłonność do bijatyk i zamiłowanie do pijaństwa. • Ukochanym wodzem szlachty jest Stefan Czarniecki. Zachęty do walki nie stanowi patriotyzm, lecz pragnienie łupów. • W utworze pobrzmiewa ksenofobia i brak chęci zrozumienia innych kultur.
poezje Jana Andrzeja Morsztyna	Przedstawiciel dworskiego baroku, marynista, tworzył poezję miłosną, często przedstawiając uczucie w konwencji gry czy łowów. W jego lirykach jest ono raczej dworną zabawą ratującą przed pustką istnienia niż autentycznym przeżyciem. • „O swej pannie”: poeta wycicha w kolejnych wersach, zaczynających się od anafory „biały”, wszystkie białe przedmioty: marmur, mleko, łabędzia, perły, śnieg i lilie. Puenta utworu zawiera ikon – szyja i twarz panny są bielsze niż wszystkie wymienione elementy. • „Niestatek”: postrzeganie urody kobiety jest zależne od tego, w jakiej jest się z nią relacji. Jeśli kochankowie żyją w zgodzie, jej „ włos jest złotem, ząb perłą, usta korałem”. Gdy się natomiast pokłóca, obraz dziewczyny się zmienia: „usta są czeluścią, ząb szkapią kością, oczy perzyną”. • „Do trupa”: kontrastowe zestawienie motywów Erosa i Tanatosa. Autor przedstawia podobieństwa między nieboszczykiem a zakochanym, np. jeden z nich zabity jest strzałą śmierci, a drugi – miłości. Poeta adresuje do trupa wypowiedź liryczną. W szeregu antytez dochodzi do wniosku, że lepsza jest sytuacja zmarłego niż zakochanego: „ty nic nie czujesz, ja cierpię ból srodze”. W zakończeniu Morsztyn wyraża żal, że nie może, tak jak zmarły, rozsypać się w popiół i zakończyć swych cierpień.
poezje Daniela Naborowskiego	Naborowski tworzył zarówno dworskie panegiryki, jak i wiersze filozoficzne. • „Na oczy królowej angielskiej”: w kunsztownych, rozbudowanych porównaniach poeta zestawia oczy adresatki wiersza z pochodniami, gwiazdami, niebami, słońcami i bogami, by na końcu użyć ikonu. • „Krótkość żywota”: motyw doczesnego istnienia jako marność. Ludzka egzystencja jest ulotna i szybko przemija. Czas między kołyską a grobem jest tylko chwilą w wieczności.

NAJWAŻNIEJSZE TYTUŁY I NAZWISKA

DZIEŁO	STRESZCZENIE
poezje Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	Arianin nawrócony na katolicyzm, pisał pełne niepokoju sonety metafizyczne. „O wojnie naszej”: wizja człowieka baroku, którego cechą jest wewnętrzne rozdarcie. Dusza ludzka pragnie Boga, ale ciało i świat to domena szatana, więc człowiek ciągle się zmagą z samym sobą. Jest „wąty, niebaczny, rozdwojony w sobie”. Tylko Bóg może mu pomóc w zbawieniu, ale jest On dalekim, nieosiągalnym ideałem. „O nietrwałej miłości”: powraca problem zmysłów wiodących człowieka do grzechu. Ziemska miłość nie daje duszy sytowania, dlatego człowiek mądry będzie szukał samego źródła miłości, czyli Boga.

Słowniczek

TERMINY I POJĘCIA

TERMIN	OBJAŚNIENIE
anafora	rozpoczęcie kolejnych wersów wiersza tym samym wyrazem
antyteza	zestawienie zdań o sprzecznej treści
donkiszoteria	ironicznie: przesadne bohaterstwo; ale też marzycielstwo, chęć walki o nierealne cele, brak rozsądku w ocenianiu ludzi i sytuacji
dramat szekspirowski	nowatorski w stosunku do dramatu antycznego: źródło tragizmu bierze się z ludzkich namiętności i sprzeczności charakteru do końcowej katastrofy nie doprowadza fatum, tylko postępowanie bohaterów rezygnacja ze stylistycznej jednorodności treści oraz formy (<i>decorum</i>) na rzecz mieszania patosu z elementami komicznymi wprowadzenie fantastyki i drastycznych scen język postaci ma cechy indywidualne chór ustępuje miejsca rozbudowanym scenom zbiorowym
emblem	gatunek typowy dla baroku; składał się z motta, alegorycznego obrazu i komentującej go refleksji
epifora	zakończenie kolejnych wersów wiersza tym samym wyrazem
hamletyzowanie	idealistyczna postawa cechująca się niemożnością podjęcia decyzji i brakiem praktycyzmu

TERMINY I POJĘCIA	
TERMIN	OBJAŚNIENIE
hiperbola	przesadnia; chwyt stylistyczny polegający na wyolbrzymieniu jakiejś cechy lub zjawiska
horror vacui	lęk przed pustką; typowe dla sztuki barokowej dążenie do wypełnienia ozdobami każdej przestrzeni
ikon	figura stylistyczna polegająca na zgromadzeniu w puencie wiersza pojęć wcześniej wymienionych
manieryzm	intelektualny nurt w sztuce i literaturze dworskiej na przełomie renesansu i baroku; ujmował przeżycia metafizyczne za pomocą skomplikowanych form, łączył religijność i erotyzm oraz motywy urody życia i vanitas
makaronizm	wyraz, zwrot lub wyrażenie, zaczerpnięte z łaciny lub z innych języków, często niepoprawnie dostosowane do polskiej fleksji
oksymoron	zestawienie dwóch wyrazów o przeciwstawnych znaczeniach
panegiryk	wiersz pochwalny na czyjąś cześć, często wyolbrzymiający zalety opisywanej osoby; typowy dla poezji dworskiej
poezja sowizdrzalska	poezja twórców plebejskich przedstawiająca „świat na opak”, wyszydza uznane wartości, autorytety i hierarchię społeczną, zawiera opisy brzydoty, sprośności i wulgaryzmy (Jan z Kijan)
sylwa	gatunek typowy dla piśmiennictwa szlacheckiego, zawiera różności: zapiski z codziennego życia, recepty, przepisy kulinarne, fragmenty literackie; nazwa pochodzi od łacińskiego zwrotu silva rerum (las rzeczy)
vanitas	łac. marność; przemijalność, ulotność, negowanie wartości ulotnych, ziemskich; motyw bardzo popularny w baroku

Kalendarium

LITERATURA I KULTURA

POLSKA

1601 r. po śmierci Mikołaja Sępa Szarzyńskiego wychodzi zbiór jego utworów, „Rytmy abo wiersze polskie”

OBCA

1600 r. widzowie w Londynie po raz pierwszy oglądają Szekspirowskiego „Hamleta, księcia Danii”

LITERATURA I KULTURA	
POLSKA	OBCA
	1606 r. przyjmuje się, że wtedy William Szekspir kończy „Makbeta”
1614 r. ukazują się „Sielanki” Szymona Szymonowica	1615 r. do rąk czytelników trafia druga i ostatnia część historii o Rycerzu Smętnego Oblicza, czyli „Don Kichocie” Miguela de Cervantesa, pierwsza nowożytna powieść europejska
1647 r. Jan Andrzej Morsztyn kończy zbiór utworów poetyckich – „Kanikuła abo Psia gwiazda”	
1661 r. Jan Andrzej Morsztyn pisze tom poezji zatytułowany „Lutnia”	1664 r. w Paryżu Moliere daje premierę „Tartuffe’a, czyli Świętoszka”, sztuka okazuje się skandalem i zostaje zakazana
ok. 1669 r. Wacław Potocki tworzy „Transakcję wojny chocimskiej”	1668 r. drukiem ukazują się pierwsze księgi „Bajek” Jeana de la Fontaine’a
	1674 r. Nicolas Boileau ogłasza „Sztukę poetycką” – kodeks poetyki klasycystycznej
1691-1695 Jan Chryzostom Pasek spisuje „Pamiętniki”	

NOTATKI:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....